

Márton Richárd – Vadnai Erika

A XXIX. Országos Ifjúsági Anyanyelvi Tábor

Bevezetés

Az Anyanyelvápolók Szövetsége (ASZ) ifjúsági tagozata idén augusztusban huszonkilencedik alkalommal rendezte meg hagyományos ifjúsági anyanyelvi táborát. A sokak szívének oly kedves „csongrádi tábornak” az előző évekhez hasonlóan idén is A Magyar Nyelv Múzeuma adott otthont Széphalomban.

A tábor története 30 évvel ezelőttre nyúlik vissza. 1992-ben a megálmodója, Kerekes Barnabás (jelenleg az Anyanyelvápolók Szövetségének alelnöke) Fábiánné Szenczi Ibolyával közösen hívta életre az eseményt, amelynek helyszíne tizennégy éven keresztül a csongrádi Batsányi János Gimnázium volt – innen ered a „csongrádi tábor” elnevezés is. A rendezvény 2006-tól vándortáborrá vált, 2012-től pedig A Magyar Nyelv Múzeumában lelt állandó otthonra. Kazinczy Ferenc egykori birtokánál méltóbb helyszínt ehhez keresve sem lehetne találni, ezért bizhatunk abban, hogy egykoron majd „széphalmi táborként” él tovább a köztudatban a rendezvény.

1. kép

A lelkes táborozók a Magyar Nyelv Múzeumában

Az első tábor még háromnapos volt, az évek során azonban kinőtte magát, és tíznaposra változott. A három évtized alatt mindössze egy alkalommal – a járvány miatt, 2020-ban – maradt el a tábor. 2021

óta viszont folytatódik a hagyomány: augusztus második hetében a nyelvűvelés iránt érdeklődő ifjúság nyüzsgése tölti be a múzeumot. A Kárpát-medence minden tájáról érkeznek a résztvevők, akik elsősorban a szövetség helyi csoportjait képviselik. Mellettük jelentős számban fogadnak erdélyi és délvidéki diákokat, idén pedig Kárpátaljáról is volt négy résztvevő, akik az *Anyanyelvi játékok – játékos anyanyelv* elnevezésű nyelvhasználati vetélkedőn nyújtott teljesítményük jutalmaként jöhettek el Széphalomba. A tábort az Anyanyelvápolók Szövetsége ifjúsági vezetőségi tagjai (Bálint 2022) szervezik, ők tervezik meg, készítik elő és bonyolítják le a rendezvényt.

A tábor eseményei

A XXIX. Országos Ifjúsági Anyanyelvi Tábor első napja a korábbi években megszokott rend szerint zajlott. A sátoraljaújhelyi városháza dísztermében ünnepélyes megnyitóval, este pedig a tábor helyszínén bemutatkozással, a táborrend ismertetésével kezdődött a hét. Tavaly óta minden reggelt tornával indítanak a résztvevők, hogy felfrissülve, energiával telve vehessenek részt a programokon. A programok legfőbb célja nemcsak az ismeretek gyarapítása, hanem a nyelvhasználati és a viselkedéskultúra fejlesztése is. A szervezéskor különös figyelmet fordítanak arra, hogy a tábor előadói egytől egyig szakmájuk kiválóságai legyenek, akik nemcsak a munkásságuk, hanem emberi értékeik terén is példaképként állhatnak a táborozók előtt. Több előadó évről évre visszatérő vendég: például Fábiánné Szenczi Ibolya Kazinczy-díjas középiskolai tanár, aki az idén magatartásmintákat mutatott be egy televíziós sorozat szereplőinek a példáján. Ahogy az előző években, Ránki Sára bűnügyi nyelvész most is lebilincselő előadást tartott a fiataloknak. Kevesen ismerik az általa végzett munkát, így ezzel kapcsolatban minden évben számos kérdés merül fel a táborozókban. Az első két előadás után már mindenki felismerhette, hogy a táborban nem az iskolai tananyag ismétlődéséről van szó. Ezt erősítette Schirm Anita *Képek és képtelen szóképek* című nyelvészeti előadása, amelyben számos példával szemlétette a szóképek jelenlétét a mindennapjainkban, ezek fontosságát és legfőképpen érdekességeit.

Egyetlen széphalmi tábor sem telhet el kirándulás nélkül. A szervezők mindig törekszenek arra, hogy a résztvevők minél jobban megismerkedjenek a vidék történelmi, kulturális, nevezetességeivel és természeti értékeivel. Az idei táborban különösen nagy figyelmet fordítottak Sátoraljaújhelyre és A Magyar Nyelv Múzeumára. A várossal való ismerkedés kiemelt pontjait a Levéltár, a Börtönmúzeum és a Kazinczy Ferenc Múzeum jelentették. A harmadik délután a táborozók a megújult Zemplén Kalandpark attrakcióit is kipróbálhatták.

Az egész napos kirándulás célpontja Sárospatak és Füzér volt. A programban szerepelt a nagy múltra visszatekintő Sárospataki Református Kollégium patinás könyvtárának és az iskolatörténeti gyűjteménynek a megtekintése. A táborozók egy rövid gyalogtúrával eljutottak a Megyer-hegyi tengerszemhez, a nap második felében pedig Füzér várát járták körbe. A kirándulások alatt a fiataloknak több idejük volt ismerkedni, emellett pedig látókörüket is bővíthették.

Az egész tábor során érezhető volt, hogy a szervezők minden programmal törekszenek a gyerekek ismereteinek gyarapítására. Különösen nagy szerepe van ebben a tábor szakmai vezetőjének, Kerekes Barnabás Kazinczy-díjas középiskolai tanárnak. Tőle a beszéd- és a viselkedéskultúra általános szabályairól, ezek hagyományairól hallhattak idén a táborozók. Előadását még színesebbé és

közvetlenebbé tette, hogy az elhangzottakat saját tapasztalataival, a hétköznapi életből vett példákkal szemléltette.

Szinte már „hazajár” a táborba Kiss Gábor nyelvész, a Tinta Könyvkiadó igazgatója, akit minden évben izgatottan várnak a táborozók. Értékes előadásaiból és az általa kiadott könyvekből mindig sok újat lehet tanulni. Matula Ágnes Arany Kazinczy-díjas televíziós szerkesztő a nyelvművelő mozgalomban rendkívüli nagyrabecsülésnek örvend, ezért külön öröm, hogy jelenlétével megtisztelte a tábort, és hogy a műsorából készített összeállításon keresztül bepillantást lehetett nyerni a munkásságába. Kovács István színművész – aki idén áprilisban kapta meg a Kazinczy-érmet – életútjáról, szakmájában szerzett tapasztalatairól beszélt a hallgatóságnak.

2. kép

A tábor résztvevői több szakmai programon vettek részt

A táborban az ifjúsági vezetőség tagjai is lehetőséget kaptak arra, hogy a számukra fontos gondolatokat, érdekesnek, értékesnek tartott ismereteket megosszák a tábor lakóival. Idén három szervező tartott egy-egy rövid előadást, amelyben központi elemként a teremtett világ értékeinek védelmét hangsúlyozták.

Nyiri Péter, a múzeum igazgatója, a szövetség másik alelnöke is minden évben tart előadást, amelyet az idén újszerű köntösben tárt a hallgatóság elé. Kalauzolásával a diákok megismerték a megújult

Kazinczy-kert, a program végén pedig az anyanyelvi tábor résztvevői a házigazdával közösen egy diófacsemetét ültettek el, emléket állítva ezzel Deme László professzor úrnak, a nyelvművelő mozgalom néhai vezéralakjának.

3. kép

Diófaültetés Deme László emlékére

A szervezők fontosnak tartják a táborozók közti kapcsolatépítést, ezért a résztvevőket kisebb csoportokba osztják, a csoportok tagjainak pedig együtt kell dolgozniuk. A tábor egyik legkedveltebb eseménye az akadályverseny, amelyen különféle ügyességi, műveltségi és kreatív feladatokban mérhetik meg magukat a csapatok. A verseny napjára írniuk kell egy egyedi csapatindulót és egy olyan csatakiáltást, amelyeket a verseny során minden állomáson elő kell adniuk.

Idén újdonságként jelent meg a tábor programjában a kézműves-foglalkozás és a múzeumkerti játék. Az előbbin a cianotípiá technikájával készítettek „napnyomatos” képeket és könyvjelzőket, az utóbbin pedig a múzeum munkatársai által szervezett szabadulószoza-jellegű játékot játszhattak végig a résztvevők. A táborok egyik fénypontja az úgynevezett „Bordi-est”, egy énekes-játékos foglalkozás, amelyet Bordi András, a Magyar Rádió Kazinczy-díjas főbemondója tart a táborozóknak. A hét során a diákok két anyanyelvi játékon is részt vehettek, amelyeket Kerekes Barnabás tanár úr vezetett.

Az anyanyelvi táborban hagyomány, hogy az egyik este táncbáltat tartanak, ahol a szervezők magyar néptáncot tanítanak. Sok táborozó régebből hozott táncos tudásával, mások pedig gátlásaikat leküzdve lelték örömeiket a mozgás varázsában. S hogy az élmény még nagyobb legyen, a zenét nem felvételtől hallgatták, hanem egy négytagú zenekar húzta a talpalávalót. Kiemelkedő eseménynek számított idén a Misztrál együttes koncertje. A formáció tagjainak értékrendje és munkássága nem mindennapi; zenéjükkel, tehetségükkel felejthetetlen élményt nyújtottak a táborozóknak, akik közül többen

a koncertet tartották az egyik legemlékezetesebb programpontnak. Idén sem maradhatott el a tábor záróakkordjának számító Ki mit tud?, ahol az addig rejtőzködő tehetségeknek is lehetőségük volt kibontakozni. Ezt követően már csak a táborzárás maradt, amely során ki-ki elmondhatta a mögötte álló egy hétről benne megfogalmazódott gondolatokat.

A tábor programjairól készült képes beszámoló, a *Percről percre* külön-külön részletesen beszámol a tábor mindennapjairól. A tudósítás elérhető az Anyanyelvapolók Szövetsége honlapján (1). Bár hosszú előkészítést igénylő, fáradságos munka egy ilyen horderejű tábor megszervezése, az ifjúsági vezetőség lelkesedése töretlen. A fiataloknak már most rengeteg ötletük van a következő évi, kerek évfordulós táborra. Motivációként pedig a táborozóik ilyen és ehhez hasonló visszajelzései szolgálnak: „*Ki akar 8 nap után hazajönni, amikor tudja, hogy otthon semmi sincs abból, amit ott kapott?*”

Irodalom

Bálint Ádám 2022. Fiatal anyanyelvapolók. *Édes Anyanyelvünk* 44. (1): 29–30.

(1) Anyanyelvapolók Szövetsége <https://anyanyelvapolo.hu/> (2022. szeptember 22.)

Márton, Richárd – Vadnai Erika: The 29th National Mother Tongue Youth Camp

Az írás szerzőiről

Márton Richárd

ifjúsági vezetőségi tag
Anyanyelvapolók Szövetsége
Budapest

rikard2910[kukac]gmail.com

Vadnai Erika

ifjúsági vezetőségi tag
Anyanyelvapolók Szövetsége
Budapest

erikavadnai[kukac]gmail.com